

ความปลอดภัยของเขื่อนต่อ

แผ่นดินไหว

ระหว่างนี้เป็นช่วงของการเดินทางของผู้คนที่ทั้งประเทศเพราะ เป็นเดือนแห่งปีใหม่อีก โดยเฉพาะเกษตรกรก็นับว่าเป็นเดือนแห่งการวางแผนเนื่องจากภาวะปลูกอยู่ในช่วงพักพื้นที่และการทำงาน ประกอบกับเป็นช่วงฤดูกาลที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก

ประชาชนจำนวนมากไม่รอภัยที่เดินทางเพื่อการพักผ่อนซึ่งแน่นอนหนึ่งในนั้นก็คือแหล่งน้ำและเขื่อนในพื้นที่ทั่วทั้งประเทศก็ถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการเดินทางเข้าไปของประชาชนในช่วงนี้

อย่างไรก็ตามจากที่เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวในพื้นที่แถบสุมาตราเป็นผลให้หลายฝ่ายเกิดความกังวลไม่น้อยถึงเรื่องความสมบูรณ์แข็งแรงและความพร้อมหรือที่เรียกกันแบบชาวบ้านว่า เขื่อนจะไม่พังจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวนั้นมีความมั่นใจได้มากน้อยแค่ไหน

ในประเด็นนี้ นายสามารถ โชคคณาพิทักษ์ อธิบดีกรมชลประทาน บอกว่า กรมชลประทานมีเขื่อนที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมากทั้งที่สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว และกำลังก่อสร้าง รวมทั้งโครงการที่จะก่อสร้างต่อไปในอนาคต ซึ่งจะต้องมีความมั่นคงปลอดภัยและสร้างประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณชน จึงจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่จะต้องได้รับทราบถึงกระบวนการด้านความปลอดภัยของเขื่อนในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปรับปรุงก่อนที่จะเกิดอันตราย โดยกรมชลประทานมีมาตรการในการเฝ้าระวังและศึกษาการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และความผิดปกติของสภาพเขื่อนอย่างสม่ำเสมอ โดยการตรวจสภาพเขื่อน อย่างเก็บ

น้ำ และอาคารประกอบตลอดจนการตรวจวัดค่าจากอุปกรณ์ตรวจวัดพฤติกรรมที่ติดตั้งไว้ในตัวเขื่อนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตามหลักวิชาการ รวมทั้งการนำผลที่ได้จากการตรวจวัดนี้มาทำการศึกษาและวิเคราะห์กำหนดแนวทางสำหรับการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ทางด้าน ดร.สมเทพ สุขจิตต์ ผู้อำนวยการส่วนความปลอดภัยเขื่อน สำนักชลประทานและบริหารน้ำ ก็บอกย้ำเช่นกันว่า ในกาณ์ก่อสร้างเขื่อนทุกเขื่อนในประเทศไทยจะออกแบบให้อยู่ในเกณฑ์ที่มีความปลอดภัยสูงมาก และรากฐานมั่นคงเนื่องจากมีการปรับปรุงขึ้นกันเสริมความแข็งแรง หรือซ่อมก่อนการก่อสร้างเพื่อให้เขื่อนแข็งแรงมากที่สุด นอกจากนี้ เมื่อก่อสร้างเขื่อนเสร็จสมบูรณ์กรมชล

ประทานจะมีการตรวจวัดความมั่นคงแข็งแรงของเขื่อนอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ จะตรวจเป็นกรณีพิเศษ เช่น กรณีเกิดแผ่นดินไหววัดแรงสั่นสะเทือนได้เกิน 0.5 ริกเตอร์ในประเทศหรือประเทศ

เพื่อนบ้าน และกรณีฝนตกหนักหรือคอกอย่างต่อเนื่องเป็นต้น จึงมั่นใจได้ว่าเขื่อนมีความมั่นคงแข็งแรงและมีความปลอดภัย

ปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายกับเขื่อนได้มันคงไม่ได้มีเฉพาะการเกิดแผ่นดินไหวเท่านั้นซึ่งก็มีอีกหลายสาเหตุที่อาจสร้างความเสียหายให้กับเขื่อนได้เช่นกันแต่ในการเกิดแผ่นดินไหวที่รุนแรงไม่ได้เกิดขึ้นได้บ่อยครั้งนัก ซึ่งข้อมูลทางวิชาการพบว่ากาณ์เกิดแผ่นดินไหวที่มีความรุนแรงวัดค่า

ความสั่นสะเทือนได้มากกว่านั้นจะต้องใช้เวลาหลาย ๆ ปีถึงจะเกิดแผ่นดินไหวได้ครั้งหนึ่ง ซึ่งเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นบนเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซียแรงสั่นสะเทือนที่เกิดขึ้นไม่ได้ส่งผลให้โครงสร้างของตัวเขื่อนในประเทศไทยได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ดังกล่าว หลังจากที่ยกกรมชลประทานได้ทำการสำรวจตรวจสอบและเฝ้าระวังติดตามสภาพตัวเขื่อนภายหลังเกิดแผ่นดินไหวทันทีและตรวจซ้ำทุก ๆ 48 ชั่วโมง ประมาณ 2-3 ครั้ง อย่างเข้มงวด และนอกจากนี้ก่อนการก่อสร้างเขื่อนทุกเขื่อนมีการศึกษาข้อมูลพื้นที่การก่อสร้าง ฐานรากโครงสร้าง และการรองรับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นจากแผ่นดินไหวคงพอที่จะสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของเขื่อนได้หากมีสถานการณ์แผ่นดินไหวเกิดขึ้น

ได้รับคำยืนยันเช่นนี้แล้วก็ลองออกไปท่องเที่ยวตามแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในช่วงระหว่างนี้ที่เรียกว่าเขื่อนกันน้ำเขื่อนได้อย่างสนิทใจมากขึ้นนะครับ.

พิรติษฐ์ สมแก้ว